

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžf/63/2016
Identifikačné číslo spisu:	5016200123
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5016200123.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Binopol s. r. o., so sídlom Terasy č. 3471/6, Žilina, IČO: 46 853 448, zastúpeného Mgr. Karolom Haťapkom, advokátom so sídlom Drieňová 34, Bratislava, adresa na doručovanie P. O. Box 17, Bratislava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 14182/2016 zo dňa 08. januára 2016, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/19/2016-19 zo dňa 09. februára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/19/2016-19 zo dňa 09. februára 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Uznesením č. k. 20S/19/2016-19 zo dňa 09. februára 2016 Krajský súd v Žiline podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. 14182/2016 zo dňa 08. januára 2016, ktorým bola potvrdená daňová exekučná výzva Daňového úradu Žilina č. 1506190/2015 zo dňa 05. októbra 2015.

Predmetnou výzvou Daňový úrad Žilina oznámil žalobcovi, že na základe exekučného titulu, ktorým je vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov Daňového úradu Žilina č. 20530407/2015 zostavený správcom dane z evidencie daní daňového dlžníka ku dňu 16. júla 2015 vo výške 5706,93 €, začal v zmysle § 90 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) daňové exekučné konanie vydaním rozhodnutia č. 20605507/2015 zo dňa 03. augusta 2015 na vymoženie daňového nedoplatku vo výške 5706,93 €. Dňa 17. septembra 2015 správca dane čiastočne zastavil daňové exekučné konanie rozhodnutím č. 1428431/2015, daňové exekučné konanie pokračuje na vymoženie daňového nedoplatku vo výške 4958,89 €. Správca dane žalobcu v zmysle § 91 ods. 2 písm. f/

daňového poriadku vyzval, aby v lehote 8 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy zaplatil tento daňový nedoplatok a podľa § 91 ods. 2 písm. g/ daňového poriadku ho upozornil, že ak daňový nedoplatok nebude zaplatený v lehote určenej správcom dane, vydá daňový exekučný príkaz na vykonanie daňovej exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu na peňažné prostriedky uložené na účtoch daňového dlžníka. Zároveň správca dane podľa § 91 ods. 2 písm. i/ daňového poriadku zakázal dlžníkovi nakladať s peňažnými prostriedkami zablokovanými v zmysle § 108 ods. 5 daňového poriadku na jeho účtoch.

Krajský súd, ktorému bola vec predložená na preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa § 247 a nasl. O.s.p. dospel k záveru, že daňová exekučná výzva je takým procesným rozhodnutím, ktorým sa upravuje len vedenie exekučného konania a nie je základným rozhodnutím pre daňové exekučné konanie. Exekučným titulom a podkladom na vydanie exekučnej výzvy sú právoplatné a vykonateľné platobné výmery alebo iné rozhodnutia, ktorými sa vyrubuje daň, penále, a ktoré sa následne, po vzniku daňového nedoplatku stávajú základom pre daňové exekučné konanie. Daňová exekučná výzva je rozhodnutie, ktorým správca dane len vyzýva daňového dlžníka na úhradu daňového nedoplatku. Takéto rozhodnutie je rozhodnutím procesnej povahy, ktorým sa upravuje len vedenie exekučného konania a nepodlieha súdnemu prieskumu podľa § 248 písm. a/ O.s.p.

V odôvodnení uznesenia ďalej uviedol, že rozhodnutie o potvrdení daňovej exekučnej výzvy je preskúmateľné súdom len za určitých výnimočných podmienok vymedzených v § 91 ods. 5 daňového poriadku, za ktorých by bolo možné podať voči daňovej exekučnej výzve odvolanie, a také odvolanie by aj bolo podané. Podľa krajského súdu však žalobca ani vo svojom odvolaní proti daňovej exekučnej výzve ani v žalobe neuviedol žiaden dôvod, pre ktorý by daňová exekučná výzva bola neprípustná, teda, že nastali okolnosti, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného daňového nedoplatku alebo by bránili jeho vykonateľnosti (§ 91 ods. 5 písm. a/ daňového poriadku), alebo nastali iné dôvody, pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná (§ 91 ods. 5 písm. b/ daňového poriadku). Žalobca uvádzal len dôvody týkajúce sa základného konania, ktorým mu bola vyrubená daň z pridanej hodnoty. Tieto dôvody však nie sú kvalifikovanými dôvodmi v zmysle § 91 ods. 5 písm. a/ a b/ daňového poriadku, preto odvolanie proti daňovej exekučnej výzve v danom prípade nebolo možné. Napadnuté rozhodnutie podľa krajského súdu nemohlo mať za následok vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu a ani ním nemohli byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobcu priamo dotknuté, preto nemôže byť predmetom súdneho prieskumu (§ 244 ods. 3 O.s.p.).

V zákonom ustanovenej lehote podal proti uzneseniu krajského súdu odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie krajského súdu ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec vrátil na ďalšie konanie. Poukázal na to, že okruh rozhodnutí, ktoré je možné napadnúť žalobou, je zákonodarcom vymedzený tzv. princípom generálnej klauzuly, v zmysle ktorej je právomoc všeobecných súdov v správnom súdnictve na preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy daná aj v prípade, ak v osobitnom zákone nie je výslovne uvedené, že takéto rozhodnutie je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve. Žalobca v odvolaní voči daňovej exekučnej výzve ako aj v podanej žalobe uviedol dôvody pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná podľa § 91 ods. 5 písm. b/ daňového poriadku, ale krajský súd sa týmito skutočnosťami vôbec nezaoberal, rozhodol bez dostatočného zistenia skutkového stavu a vyvodil nesprávne právne závery.

V súvislosti s týmito dôvodmi uviedol, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, keď dospel k záveru, že sa dodanie tovaru, resp. služieb neuskutočnilo, pretože žalobca má za to, že k dodaniu tovaru, resp. služieb reálne došlo, čo preukázal či už príslušnými listinnými dokladmi alebo skutkovými tvrdeniami svedkov ako priamych účastníkov. Žalovaný nepreukázal, že osoba, ktorá podpísala napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 14182/2016 zo dňa 08. januára 2016, je osobou oprávnenou konať za žalovaného. Nie je preto preukázané, kto napadnuté rozhodnutie vydal a podpísal, a preto má žalobca za to, že ide o rozhodnutie nezákonné a nemôže ani nadobúdať zamýšľané právne účinky. Podľa žalobcu žalovaný má preukázať oprávnenie zamestnancov správcu dane vo veci konať zákonným spôsobom a nie interným predpisom. Napadnuté rozhodnutie žalovaného má priamo za následok vznik právneho vzťahu a práva, právom chránené záujmy žalobcu sú ním priamo dotknuté, preto nejde o rozhodnutie

procesnej povahy ako to konštatoval Krajský súd v Žiline.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť.

Z podkladov súdneho spisu je zjavné, že žalobca sa svojou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým tento potvrdil daňovú exekučnú výzvu Daňového úradu Žilina vydanú podľa § 91 daňového poriadku.

Exekučnou výzvou Daňový úrad Žilina oznámil žalobcovi, že na základe exekučného titulu, ktorým je vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov Daňového úradu Žilina č. 20530407/2015 zostavený správcom dane z evidencie daní daňového dlžníka ku dňu 16. júla 2015 vo výške 5706,93 €. Začal v zmysle § 90 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) daňové exekučné konanie vydaním rozhodnutia č. 20605507/2015 zo dňa 03. augusta 2015 na vymożenie daňového nedoplatku vo výške 5706,93 €. Dňa 17. septembra 2015 správca dane čiastočne zastavil daňové exekučné konanie rozhodnutím č. 1428431/2015, daňové exekučné konanie pokračuje na vymożenie daňového nedoplatku vo výške 4958,89 €. Správca dane žalobcu v zmysle § 91 ods. 2 písm. f/ daňového poriadku vyzval, aby v lehote 8 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy zaplatil tento daňový nedoplatok a podľa § 91 ods. 2 písm. g/ daňového poriadku ho upozornil, že ak daňový nedoplatok nebude zaplatený v lehote určenej správcom dane, vydá daňový exekučný príkaz na vykonanie daňovej exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu na peňažné prostriedky uložené na účtoch daňového dlžníka. Zároveň správca dane podľa § 91 ods. 2 písm. i/ daňového poriadku zakázal dlžníkovi nakladať s peňažnými prostriedkami zablokovanými v zmysle § 108 ods. 5 daňového poriadku na jeho účtoch.

Podľa § 88 ods. 1 daňového poriadku daňovým exekučným konaním je konanie, v ktorom správca dane z úradnej moci vymáha daňový nedoplatok, iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím, exekučné náklady a hotové výdavky podľa § 149.

Podľa § 89 ods. 1 daňového poriadku exekučným titulom je

- a) právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, ktorým bolo uložené peňažné plnenie,
- b) vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov,
- c) jednotný exekučný titul podľa osobitného predpisu,
- d) exekučný titul podľa osobitného predpisu.

Podľa § 90 ods. 1 daňového poriadku daňové exekučné konanie začína správca dane na podklade exekučného titulu vydaním rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania. Dňom vydania rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania správcom dane je toto rozhodnutie právoplatné a nie sú proti nemu prípustné opravné prostriedky.

Podľa § 90 ods. 3 daňového poriadku rozhodnutie o začatí daňového exekučného konania sa nedoručuje

daňovému dlžníkovi ani jeho ručiteľovi.

Po vydaní rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania je ďalším úkonom správcu dane v daňovom exekučnom konaní zaslanie daňovej exekučnej výzvy daňovému dlžníkovi. V zmysle § 91 ods. 2 daňového poriadku v daňovej exekučnej výzve správca dane oznamuje daňovému dlžníkovi, že bolo začaté daňové exekučné konanie na vymoženie daňového nedoplatku, ktorý správca dane eviduje, a zároveň ho vyzýva na zaplatenie daňového nedoplatku v lehote určenej správcom dane, a tým mu dáva možnosť predísť výkonu daňovej exekúcie vydaním daňového exekučného príkazu. Správca dane v daňovej exekučnej výzve označí majetok, na ktorý chce uplatniť výkon daňovej exekúcie, a vydá zákaz nakladania s týmto majetkom a upozornenie, že daňový dlžník je povinný umožniť správcovi dane vykonať súpis hnutelného majetku.

Podľa § 91 ods. 5 daňového poriadku do 15 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy môže daňový dlžník podať u správcu dane odvolanie, ak

- a) nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného daňového nedoplatku alebo bránia jeho vymáhateľnosti,
- b) sú iné dôvody, pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná.

V predjednávanej veci je spornou otázka, či daňová exekučná výzva a rozhodnutie odvolacieho orgánu o jej potvrdení sú spôsobilým predmetom súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutí podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Daňové exekučné konanie je vykonávacím konaním, v ktorom sa vymáha daňový nedoplatok resp. iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím v daňovom konaní. Rozhodnutiami preskúmateľnými podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sú rozhodnutia vydané v daňovom konaní, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov. Jednotlivé úkony správcu dane v štádiu daňového exekučného konania v zásade nie je možné kvalifikovať ako rozhodnutia v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., pretože tieto úkony smerujú k vykonaniu právoplatného exekučného titulu, ktorý zakladá povinnosť daňového subjektu zaplatiť vyrubenú sumu. Z tejto zásady však existujú výnimky, s ktorými počíta daňový poriadok ako s preskúmateľnými okolnosťami i počas exekučného konania, a to v odvolacom daňovom konaní.

Vzhľadom na to, že daňová exekučná výzva spôsobuje aj hmotnoprávne následky, nemá výlučne len charakter procesného rozhodnutia. Daňovou exekučnou výzvou sa totiž povinnému subjektu ukladá tiež zákaz nakladania s majetkom, na ktorý chce správca dane uplatniť výkon daňovej exekúcie, a upozornenie, že daňový dlžník je povinný umožniť správcovi dane vykonať súpis hnutelného majetku. Teda nielenže zakladá určitý vzťah medzi povinným a správcom dane, ale fakticky mení aj rozsah práv povinného k určitým zložkám jeho majetku. Obmedzenie dispozičného práva povinného subjektu nakladať so svojím majetkom možno právne kvalifikovať ako zásah do vlastníckeho práva, ktorému je priznaná ochrana nielen na úrovni vnútroštátnej (čl. 20 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky), ale aj medzinárodnej (čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 17 Charty základných práv Európskej únie). Pokiaľ by sudy zotrvali na tom, že daňová

exekučná výzva je v zmysle § 248 písm. a/ O.s.p. vylúčená zo súdneho prieskumu, došlo by k stavu, kedy by rozhodnutie vydané správnym orgánom, týkajúce sa základných práv a slobôd, bolo vylúčené z prieskumu v súdnom súdnictve. Bol by tak tolerovaný stav v rozpore s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, napr. vo svojich rozhodnutiach v konaniach vedených pod sp. zn. 3Sžf/77/2012, 5Sžf/66/2012, či 2Sžf/65/2012, daňová exekučná výzva podlieha v obmedzenom rozsahu súdnemu prieskumu. Zákonnosť daňovej exekučnej výzvy súd preskúmava v rozsahu dôvodov uvedených v ustanovení § 91 ods. 5 daňového poriadku, pričom ide o také okolnosti, ktoré nastali po nadobudnutí právoplatnosti exekučného titulu. Opačný výklad by viedol k duplicitnej možnosti súdneho prieskumu zákonosti exekučného titulu i v štádiu exekučného konania, čo je v rozpore s princípom subsidiarity, ktorý pri prechode do ďalšej úrovne právnej ochrany počítá s vyčerpaním právneho prostriedku nápravy v predchádzajúcom štádiu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že sám krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že rozhodnutie o potvrdení daňovej exekučnej výzvy je preskúmateľné súdom len za podmienok vymedzených v § 91 ods. 5 daňového poriadku. Krajský súd teda postupoval nezákonne, keď podanú žalobu meritorne neprejednal a na základe žalobných námietok neskúmal, či napadnutá exekučná výzva spĺňa atribúty zákonosti vo vzťahu k § 91 ods. 5 daňového poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom krajský súd vec meritorne prejedná a znova o nej rozhodne.

O náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 246c ods. 3 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.